

Publikacja doktoratu lub jego fragmentu przed obroną pracy doktorskiej

Kwestia możliwości publikacji pracy doktorskiej (w całości lub w części) przed obroną nie jest wprost uregulowana w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 ze zm.). Z jednej strony bowiem przedmiotem rozprawy doktorskiej jest oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej albo oryginalne dokonanie artystyczne, a rozprawę doktorską może stanowić nawet zbiór opublikowanych i powiązanych tematycznie artykułów naukowych, praca projektowa, konstrukcyjna, technologiczna, wdrożeniowa lub artystyczna, a także samodzielna i wyodrębniona część pracy zbiorowej. Co wskazywałoby, że ustawa nie sprzeciwia się w żaden sposób publikacji doktoratu.

Z drugiej jednak strony, w zakresie sztuki ocenia się dzieło artystyczne przygotowane w ramach postępowania awansowego. Istotą pracy doktorskiej jest jej indywidualny charakter, ale w toku jej tworzenia doktorant wykorzystuje uwagi i zastrzeżenia promotora. Nie można również abstrahować od tego, że promotor ma istotne znaczenie w związku z weryfikacją pracy naukowej polegającej na usunięciu z niej w toku udzielania wskazówek wątpliwych naukowo fragmentów. Oczywiście sposób wykorzystania uwag promotora oraz ich zakres zależy od decyzji doktoranta. Ponadto ustawodawca przyznaje w art. 15[1] Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych pierwszeństwo publikacji pracy doktorskiej. Powyższe oznaczałoby, że gdyby prace opublikowano wcześniej (przed obroną), przyznanie takiego prawa nie miałoby sensu. Ponadto należy wziąć pod uwagę praktykę przygotowywania pracy doktorskiej właśnie w związku z obroną. Końcowo należy zauważyć, że rozprawa doktorska nie nosi cech oryginalności w przypadku, w którym jest powieleniem rozwiązania problemu naukowego lub zastosowania wyników badań w sferze gospodarczej lub społecznej albo dokonania artystycznego już wcześniej dokonanego. W skrajnych przypadkach wcześniejsza publikacja doktoratu (poza cyklem powiązanych tematycznie artykułów) może pozbawić rozprawę cech oryginalności.

Mając na uwadze praktykę i zwyczaj akademicki należy rekomendować następujące wytyczne:

- a) fragmenty pracy doktorskiej mogą być wcześniej publikowane, jednak zakres tych publikacji nie powinien powodować upublicznienia znacznej części pracy,
- b) nie powinno się publikować kluczowych fragmentów pracy, które stanowią o oryginalnym dokonaniu artystycznym, ani konkluzji pracy.

PRZEWODNICZĄCY
UCZELNIANEJ RADY DS. NAUKI
I KADROSI KSZTAŁCENIA
(Zastępca Rektora)

Prof. dr hab. Piotr Szwiec